

TREHÖRNABLADET

ANSVARIG UTGIVARE: STURE BROLIN
FORM & LAYOUT: PETER FREJHAGEN

NR 121 | SEPTEMBER 2021

INNEHÅLL

- * Nya skogsbetet är igång nu!
 - * Trehörna Kyrka ska renoveras i höst
 - * Trollflöjt och fiolromantik i Trehörna
 - * Del I - Trehörna Socken idag...
 - * Sommar i Trehörna - Bildcollage
- Och mycket mera...

ÖPPNING FÖR BUSS 670 TRANÅS-ÖDESHÖG

Östgötatrafiken föreslog i våras att busslinje 670 skulle läggas ned år 2024. De gymnasieelever som idag är helt beroende av denna busslinje övergavs helt. Det gavs inga alternativ till den nedlagda linjen.

I utredning skrev man: "De som idag läser på gymnasiet påverkas inte eftersom att de hinner avsluta sina studier innan förändringen av trafikeringen träder i kraft. Framtida gymnasieelever kan ju sägas påverkas dock, även om det egentligen snarare handlar om att anpassa sig till en ny situation." Det är mycket cyniskt att på detta sätt vilja ta bort möjligheterna att ta sig till gymnasieskolan och enbart kommentera detta med att det bara är "att anpassa sig till en ny situation."

Ödeshögs tjänstemän och politiker har genom skrivelser och möten försökt påverka utredningens förslag så att busslinje 670 skall få vara kvar. Trehörna byalag har verkat i samma riktning genom yttrande och insändare. Och det verkar som om det enträgna arbetet har gett visst resultat. I det inriktningsbeslut som togs i Östgötaregionens Trafik

och samhällsnämnd den 19 augusti kan man läsa: "När linje 670 upphör och övergår till närtrafik kommer regionen möjliggöra för resor med Närtrafik över kommungränsen mellan Ödeshög och Tranås. För att efter 2024 hantera behovet av gymnasiependling mellan Boet/Trehörna-området och Tranås har regionen i dialog med Ödeshögs kommun åtagit sig att tillsammans med kommunen ta fram en annan lösning för skolskjuts för berörda gymnasieelever, där kostnaden fördelas mellan regionen och Ödeshögs kommun. Lösningen bör om möjligt genomföras som ett mobilitetsprojekt* för området som kan omfatta även fler målgrupper än gymnasieelever. (*Med mobilitetsprojekt avses en lösning för att öka hållbara transporter genom ett kollektivt resande på annat sätt än klassisk kollektivtrafik...")

Man skriver alltså att man åtagit sig att ta fram en lösning för gymnasieeleverna inte bara att man har det som målsättning. Det är en viss skillnad. Man vill också att närtrafikresor i framtiden skall kunna gå över kommungränsen från Trehörnaområdet till Tranås vilket är en förbättring (idag är de tillåtna bara inom Ödeshögs kommun). Ödeshögs tjänstemän och politiker kommer att arbeta vidare med frågan tillsammans med regionen. Man kommer också att ta kontakt med Tranås kommun och Jönköpings länstrafik.

Arbetet från kommunens och byalagets sida har gjort att det rört sig i positiv riktning. En bra lösning för gymnasiependlingen skall skapas och finnas på plats då busslinje 670 läggs ned. Men ännu är man inte i mål så fortsättning följer.

Text & Bild: Sture Brolin

RENATE & WERNER FLYTTAR FRÅN TREHÖRNA

Hej allihop!

Det är sant, vi ska flytta härifrån.

När vi köpte huset 1998 tänkte vi inte att vi skulle komma bo här i 16 år. Det blev ett spännande och rolig äventyr. Vi är väldigt tacksam att vi fick så mycket hjälp från samhället i byn och för alla gemensamma aktiviteter och fester.

Speciellt tyckte vi särskilt mycket om Gourmétrace som alla sammankomster vid lusthuset och hembygdsgården. Vi trivdes jättebra här (i paradiset). Ett varmt och hjärtligt tack till alla vänner och grannar.

Stor kram

//Renate & Werner Ringe, Danskvägen 23

TROLLFLÖJT OCH FIOLROMANTIK I TREHÖRNA

Nu har äntligen coronarestriktionerna lättat så vi kunde få njuta av sommarkonsert i vår vackra kyrka. Vi fick höra Duo Z som består av paret Johanna Zetterqvist flöjt och Joakim Zetterqvist violin.

Jag fick en pratstund med dem på kyrktrappan när de stärkte sig inför konserten. De berättade att de kommer från Malmö och har turnerat tillsammans på somrarna under 10 års tid. Båda är verksamma som frilansmusiker och har spelat med Sveriges främsta professionella orkestrar.

Johanna har under senaste åren haft uppdrag som konsertmästare och soloflöjtist. Joakim sitter under

säsongen 20/21 som alternerande konsertmästare i Jönköpings sinfoniotta. De är även med som handledare i Kammarmusiken som Vadstena-Akademien ordnar årligen.

Konserten Trollflöjt och fiolromantik innehöll klassiskt av Mozart och Theleman, franska ballader av Debussy och Ysaÿe blandat med svensk folkmusik. En underbar konsert en vacker sommarkväll. På bilden ser vi när de stärker sig inför konserten på kyrktrappan samt när de framför Papagenos aria ur Trollflöjten och Fiolbacken gånglåt

Text & Bild: Gunni Karlsson

NYA SKOGBETET I TREHÖRNA IGÅNG

Strax efter midsommar fick korna för första gången komma in på nya skogsbetet.

Som ni ser på bilderna lockas de över vägen med lite kraftfoder och det är nästan slagsmål för att komma först. På övriga bilder ser de ut att trivas bra och de bidrar till ett öppet o trevligt landskap inne i byn.

Text & Bild: Christer Ignell

ORDFÖRANDE HAR ORDET

Ännu kan man väl inte säga att pandemin är över. Men de flesta av oss är väl fullvaccinerade och därmed skyddar vi varandra från allvarlig smitta. Så visst kan man väl börja andas ut.

Från Trehörna byalags sida ska vi dra igång en del verksamhet i höst. Men vi är beredda på att restriktionerna kan skärpas och då får vi blåsa av igen.

Under våren och sommaren har Östgötatrafiken vållat oro genom sin okänsliga utredning om kollektivtrafiken i Ödeshögs kommun. Våra politiker och tjänstemän har arbetat för en lösning och nu finns en viss öppning för gymnasieungdomarnas pendling. Se särskild artikel.

Det har varit ett märkligt väderår. Först iskall vår följt av stark värme och långvarig torka. Detta avlöstes sedan av regn blandat med kraftiga skyfall. Och hösten kom tidigt i år. Men detta växlande väder har haft ett positivt med sig. Det är överfullt av kantareller i skogarna. Jag har aldrig hört folk tala så mycket om att plocka svamp. Alla har sina egna ställen och alla verkar hitta mycket. Våra Trehörnaskogar är en otrolig resurs att ösa ur. Nu hoppas vi bara att pandemin dämpar sig ytterligare och restriktionerna lättas. Fram till dess. Vi ses i kantarell-skogen.

STURE BROLIN

TREHÖRNA SOCKEN IDAG - DEL I

Trehörna socken har en historia som är hundratals år gammal. Den bildades år 1643 av områden som styckats av från socknarna Stora Åby, Rinna, Linderås och Säby. Från den tiden fram till idag har mycket förändrats. Den första kyrkan blev för liten och i för dåligt skick och ersattes av en ny 1862. Socknens gemensamma angelägenheter, kyrkogångsplikten (som formellt upphörde 1809) och barnens skolgång var det som byggde den gemenskap som fanns i bygden.

Men hur ser det ut i Trehörna gamla socken idag? Kyrkbesökarna är fåtaliga och skolan i byn lades ned 2007. Vilka förändringar har skett i socknens olika delar. Hur lever man sina liv idag? Trehörnabladet skall i några nummer beskriva livet idag i socknens olika delar. I detta nummer gör vi några nedslag i området söder om Ödeshögsvägen. I denna den sydligaste delen av Trehörna socken ligger Skruvhult, Flugebo och Lorsände. Vi börjar vår beskrivning av området i detta nummer. Då det är mycket intressant och spännande att berätta får vi inte plats med allt i detta nummer. Fortsättning kommer i nästa nummer.

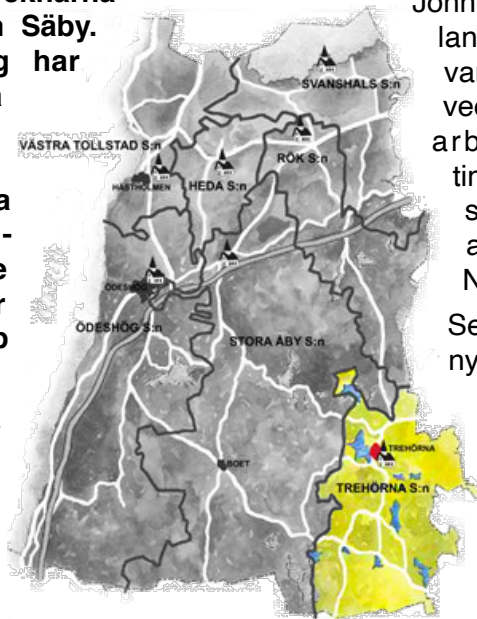
SKRUVHULT

När man åker norrifrån utför slutningen mot gårdarna är det bedårande vackert. Gårdar ligger utspridda, trädriddar och åkerholmar pryder markerna och man kan se hur långt som helst. I Skruvhult finns två Norrgårdar, en Mellangård, en Körsbärskullen och två Sörgårdar samt det nybyggda Sörgården Björkbacken. Samtliga gårdar har fastboende men ingen gård brukas idag av de som bor där. All mark är utarrenderad.

Den siste med köttdjur var Jonny Johansson som bor tillsammans med Lena på sin föräldragård som han brukat i ca 30 år. Men även Lena har rötter i Skruvhult. Hennes morfar föddes på torpet

Rosenborgen under Fliseryd och en släkting till Lena byggde Jonnys föräldrahem.

Jonny är mångsysslare. Han har varit lantbrukare, jobbat på RC-maskiner, varit snickare och däckmontör. Den vecka då intervjun gjordes skulle han arbeta måndag och fredag som timmerbilsförare och tisdag – torsdag som möbelmontör. Lena arbetar som ansvarig för en förskoleklass på Norrskolan i Tranås.

Sedan två år tillbaka bor de i det nybyggda Björkbacken. Detta är ett led i en generationsväxling på gårdarna.

Lena och Jonny har tre döttrar, Victoria, Lovisa och Sofia. För några år sedan väcktes tanken på att Victoria och hennes man Rickard skulle flytta till Skruvhult.

Det löste sig genom att Victoria och Rickard flyttade till Jonnys föräldragård och Jonny och Lena började bygga ett nytt hus. De skissade tillsammans hur huset skulle bli och Jonny som är mångkunnig byggde i stort sett allting själv. Lena stod bland annat för målning. Nästa steg i bygget är en maskinhall. Man kan förstå att det behövs då Lena och Jonny har ett antal traktorer, motorcyklar, en grävmaskin och en dumper.

Det märks att Skruvhult är en livaktig bygd. Alla hus har fastboende och efter många år utan småbarn på gårdarna finns det nu tre barnfamiljer inom en kilometers radie.

FLUGEBO

Den lilla byn Flugebo ligger vackert på en sluttning ner mot Flugebosjön. Fyra familjer bor permanent i byn och det finns också några sommarstugor vilket gör att det är liv och rörelse, speciellt sommartid. I gården längst söderut vilket också är längst upp på sluttningen bor sedan drygt 50 år Sture och Gun-Britt Norrbin. Sture som är uppvuxen i Källeryd utanför Tranås och Gun-Britt från Boxholm fann varandra och flyttade först till Hakebo och några år senare flyttade de vidare till Södergården i Flugebo. Detta var runt 1970 och de fick då möjlighet att köpa fastigheten i Flugebo av Lysings härads-

allmänning som i sin tur köpt den av Nils Washholm. Innan Sture och Gun-Britt köpte gården hade den arrenderats av Arne och Astrid Linder. Arne med familj bodde senare i Tullporten.

Sture och Gun-Britts gård är inte stor, bara några hektar, men arealen utökades genom att ytterligare mark kunde arrenderades. Som mest hade de runt 25 djur och under de första åren var de en av tre lantbrukare i området som hade mjölkkor. Idag finns ingen aktiv lantbrukare med mjölkkor kvar i Flugebo. En del mark är utarrenderad med mycket växer igen till Stures stora förtret.

Gården var ändå i minsta laget så Sture har under alla år även arbetat med andra saker. Han är en mångsysslare som inte varit rädd att prova olika yrken. Han har aldrig varit anställd utan jobbat i egen regi. Friheten och att själv kunna bestämma har varit viktig. Det har bla varit som skogsarbetare, snickare och på JRAB i Tranås. Även Gun-Britt har arbetat utanför den egna gården som lantbrevbärare, på restaurang och på Sommenforum i Tranås. Sedan drygt 10 år är båda pensionärer. De har fortfarande några frigående höns vars ägg är eftertraktade.

Paret har trivts i Flugebo och under 70-talet växte familjen med två söner och en dotter. Även barnen har trivts i "byn" och när det blev dags att bilda familj köpte båda sönerna Anders och Björn mark av Lysings häradsallmänning och byggde var sin villa i slutningen ner mot sjön. En av sönerna har sålt sitt hus till ett yngre par och flyttat till Tranås där även systemn bor. Den dag Sture och Gunn-Britt väljer att flytta från Flugebo kanske nästa generation tar över då ett av barnbarnen är intresserad av att bosätta sig på den lilla gården.

Med tanke på Trehörna IFs framgångar i dragkamp är det lite kuriosa att Stures bror Lars i sin ungdom var en duktig dragkampare. Han hade den viktiga rollen som ankare och tävlade för Björke SK i Boxholm. Det blev en del tävlande utomlands, bla i Las Vegas och på ön Jersey i engelska kanalen. Sture själv tävlade som ung i både cykel och längdskidåkning. De största framgångarna kom i

skidåkning där han bla blev Tranås Mästare när han tävlade för Frinnaryd.

AFFÄREN I FLUGEBO

Längst ner mot sjön ligger den f.d. affären i Flugebo. Där träffar vi Gunn Washholm som sedan många år är bosatt en bit söder om San Fransisco i USA. I stort sett varje år tillbringar hon ett par sommarmånader i Flugebo.

Gamla affären i Flugebo. Bild tagen 1912 i samband med husförhör.

Huset är mycket gammalt och ägdes en gång i tiden av Vadstena Kloster men har sedan varit i familjens ägo sedan lång tid. En av de första ägarna i Gunns släkt var hennes farfars farfar. Affärens drevs fram till slutet av 50-talet, första av Gunns farfar och i mitten av 40-talet övertogs den av hennes farbror.

Nils Washholm, Flugebo, Linderås
Mjölklinjen till Tranås Mejeri utfördes med kombination lastbil/buss.
Nedanstående Volvo "plattnos" från slutet av 1930-talet ersattes av ett fordon med boggi 1951.

Volvo B513 "skvader" årsmodell 1951

Bilderna tagna vid Badhotellet, Tranås, 1 mars 1952.

Fordonet som hade en sexcyllindrig bensinmotor på 105 hk var besiktat för 17 passagerare och hade en tjänstevikt på 5 930 kg. Maxlast var 4 190 kg inkl passagerare. Totalvikt 10 120 kg. Max last på taket 150 kg.

Gunns föräldrar hette Nils och Linnea. Nils skaffade tidigt lastbil och körde en mjölklinje till mejeriet i Tranås. Efter några år byttes lastbilen mot en kombinerad lastbil/buss vilket gjorde att resenärer också kunde tas med på resorna till och från Tranås. Gunn minns också att fadern på söndagskvällar ordnade "bioresor" till Tranås. Då fick Gunn och brodern Bosse följa med och resan till Tranås gick via Hakebo, Linderås, Gripenberg mm för att plocka upp biobesökare. Efter bion blev det varmkorv på torget innan det var dags att åka hem.

Gunn och brodern Bosse fick gå i skolan i Hakebo. Den gamla folkskolan i Drottningstorp var nedlagd och då det var lång resväg till Trehörna kom kommunerna överens om denna lösning. Efter

TREHÖRNA SOCKEN IDAG - FORTSÄTTNING...

folkskolan tog Gunn real- och studentexamen i Tranås. Innan lärarseminariet i Jönköping tillbringade Gunn en tid som au-pair i England. Som färdig lärare ville Gunn se världen och sökte därför nya äventyr. Det blev inget vanligt lärarjobb utan Gunn sökte en tjänst som lärare hos Grängesbergssbolaget i Afrika. Den tjänsten fick hon inte men däremot en tjänst hos Sveriges ambassadör i Turkiet som behövde någon som undervisade barnen.

Resan till Istanbul var ett äventyr. Den gick med tåg och tog nästan 2 dygn. Sista delen gick med Orientexpressen och som ensam ung kvinna drog hon till sig en hel del uppmärksamhet i en vagn full av turkiska män. Språket var en utmaning. Hon pratade både engelska och tyska men det gjorde inte många turkar. I början av 60-talet var heller inte turkiska män vana vid att kvinnor reste ensamma, framför allt inte unga och exotiska från Sverige.

Efter ett år återvände Gunn till Sverige och fick jobb som lärare i Kalmar. Hon jobbade ibland extra på ett hotell och träffade då en tjej från Vancouver i Kanada. De blev vänner vilket ledde till att hon senare i livet hamnade i USA och Kalifornien. Vännen från Vancouver reste hem men kom tillbaka till Sverige igen och hösten 1967 följde Gunn med över till Kanada. Resan gick med båt från Bremerhaven till New York och därifrån vidare med flyg till Vancouver. Där jobbade Gunn några månader som lärare och även på en hjälpbyrå. Sommaren 1968 fortsatte äventyret och hon reste till Kalifornien där hon hade en faster som bodde utanför San Fransisco.

Gunn hade inget arbetstillstånd men för att klara sig tog hon ändå en del olika jobb. Hon jobbade bla som barnflicka i en familj, träffade en man och blev

kär. Vågarna gick ändå tillbaka till Flugebo men kärleken var stark och mannen kom över till Sverige och hämtade Gunn. De gifte sig 1970 och sedan dess har hon bott en bit söder om San Fransisco. Gunn kommer tillbaka till Sverige minst en gång varje år. I Flugebo har hon sina rötter. Där finns föräldrahemmet, kvarvarande släktingar och alla minnen. Visst finns det fördelar med att bo i Kalifornien säger Gunn. Klimatet är jämnare och bättre, det är ett friare och enklare liv där individen har större möjlighet att påverka själv.

Men - det är dock inte mycket som slår den svenska sommaren, den svenska naturen och den rena och klara luften, mindre trafik och mera utrymme för både kropp och själ. En annan höjdpunkt är också att i augusti kunna äta egenhändigt fiskade kräftor från Flugebosjön.

LORSÄNDE

Lorsände nämns redan på 1600-talet i rättegångsprotokoll. Torparen Johan Månsson hade råkat döda en person vid tjuvjakt men efter många turer blev han till sist benådad av förmyndarregeringen för Karl XII (se vidare i Kalle Bäck's Historiska historier). Än idag finns rester av timmerväggar från 1600-talet kvar i mangårdsbyggnaden. Tillsammans med visthusboden från 1700-talet gör det att man känner att man befinner sig på en plats med lång historia.

År 1967 köpte Margareta och Gillis Lago gården. Samtidigt styckades det av fem tomter på sjön Lorens östra sida. Idag finns i Lorsände sju bostadshus, två fastboende och tre fritidshus på de

avstyckade tomterna, en dotter till Margareta bor i ett nybyggt hus vid stranden och Margareta själv i den gamla mangårdsbyggnaden som de byggde om när de flyttat in. Margareta guidade runt i sitt vackra, ålderdomliga hem fyllt av eleganta gamla möbler och bruksföremål. Hon visade bland annat Moster Huldaskrin. I detta skrin fanns allt Hulda ägde då hon började arbeta som piga.

Idag bor Margareta ensam här sedan Gillis gick bort för tretton år sedan. Vi slår oss ned på altanen tillsammans med Håkan Lundberg, som Margareta träffade på en resa för ett antal år sedan. Enligt egen utsägo är Håkan "helgbo" på Lorsände.

Att sitta där tillsammans och se ut över sjön är som att vara en del av en enastående vackert

målad landskapstavla. Man förstår att gården Lorsände i alla tider varit starkt beroende av vattnet i sjön. Även om det är skönheten som slår en idag så var den förr en viktig näringskälla genom fisket. Vattnet är också så klart att det är tjänligt som dricksvatten.

På denna plats längst ned i sydväst av Trehörna socken har det varit livligt företagande. Vid en resa till Italien skaffade sig Gillis och Margareta agentur för italienska trampbåtar och katamaraner på 70-talet. Förr kunde det komma lastbilar med ett 35-tal båtar på som sedan skulle distribueras till olika kunder i Sverige. De fick också agentur för ett italienskt textilföretag som vävde sänglinne av egyptisk bomull. Detta syddes sedan upp till lakan och örngott i det gamla hönseriet i Lorsände.

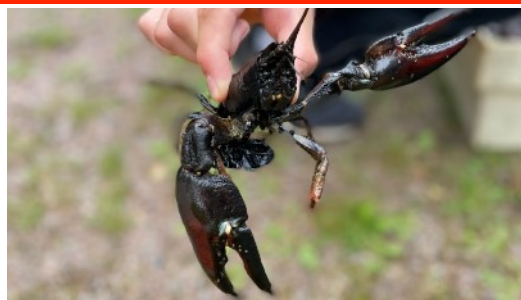
På gården har de tre döttrarna vuxit upp, Sofia, Carro och Louise. Det livaktiga företagandet har fortsatt genom att Carro idag har tagit över verksamheten med trampbåtarna och textilföretaget. Två av döttrarna har flyttat hemifrån men Carro bor kvar i Lorsände. Det kan man förstå. Man kan inte bli mätt på utsikten över sjön.

Text & Bild: Christer Ignell & Sture Brolin

MIDSOMMAR I TREHÖRNA - BILDCOLLAGE

KRÄFTFISKE I TREHÖRNA - BILDCOLLAGE

Bilder: Susanne Eliasson

HÄNDER I TREHÖRNA

DATUM	TID	PLATS	ARRANGÖR	HÄNDELSE
12 SEPT	18.00	Trehörna Kyrka	Svenska Kyrkan	GUDSTJÄNST. Gudstjänst.
19 SEPT	10.00	Hembygdsgården	Trehörna Byalag	HISTORISK VANDRING. En historisk vandring i vår bygd. Ta med fikakorg.
10 OKT	10.00	Hembygdsgården	Trehörna Byalag	TIPSPROMENAD. KL 12.00 utses vinnarna och de rätta svaren meddelas.
05 NOV	18.00	Trehörna Kyrka	Svenska Kyrkan	MINNESGUDSTJÄNST. Utomhus.
20 NOV	19.00	Lusthuset	Trehörna Byalag	JUBILEUMSFEST. Trehörna Byalag inbjuder till fest, Lusthuset 20 år (+1).
24 NOV	19.00	Lusthuset	Trehörna Byalag	BERÄTTARKVÄLL. Christer Ignell berättar om Trehörna IF:s historia
28 NOV	16.00	Trehörna Kyrka	Svenska Kyrkan	ADVENTSGUDSTJÄNST. Vi hoppas att vi kan vara i kyrkan.

Med start 14 sep kvällsbön kl 18.00 i Hembygdsgården sedan kvinnokväll kl 18.30, därefter ojämna veckor.

TREHÖRNA KYRKA RENOVERAS I HÖST - STÄNGER OKTOBER & NOVEMBER

Trehörna kyrka ska genomgå en inre renovering under hösten därför stängs den under oktober och november månad. Går allt som det ska kan vi fira 1:a advent i kyrkan. Det är alla element som ska bytas ut och nya elledningar dras. Elementen är från sextio-talet, så med nya spar vi mycket energi.

TIPS

Trehörnabladet finns att läsa på vår hemsida: www.trehorna.nu.

Här finns även tidigare nummer av tidningen att läsa.

REDAKTIONSKOMMITTÈN

Kommittén består av Sture Brolin, Kicki Svenberg, Peter Frejhagen, Gunni Karlsson och Christer Ignell.

Material till tidningen skickas till:

Sture Brolin: sture.brolin@outlook.com / 072-730 95 52